

Brok in de keel

U heeft last van een brok in uw keel.

Mogelijke klachten hierbij kunnen zijn:

- een slijmprop in de keel die niet weggeslikt kan worden;
- een gevoel dat er een graat of een korreltje in de keel zit;
- een branderige, pijnlijke of geïrriteerde keel.

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

Het brokgevoel zit meestal ter hoogte van het strottenhoofd. Hierdoor ontstaat de neiging steeds te schrapen, te kuchen of vaak te slikken. Van een brokgevoel wordt gesproken als er geen lichamelijke afwijking gevonden wordt die de klacht kan verklaren. Als er wel een lichamelijke aandoening is, heeft u last van een brok in uw keel tijdens de maaltijd en kan uw stem schor of hees zijn. Deze afwijkingen worden verderop in deze folder besproken.

Oorzaken

Onschuldig brokgevoel

Tijdens het slikken, schrapen en kuchen, worden bepaalde keel- en halsspieren aangespannen. U kunt dat zien aan de adamsappel (het vooruitstekend bovenste gedeelte van het strottenhoofd), die bij de slikbeweging op en neer gaat. Als uw spieren gespannen blijven, kan dit tot gevolg hebben dat u een brok in de keel voelt. Als u minder gespannen bent, heeft u vaak minder last.

Het brokgevoel kan ook worden ervaren als slijm in de keel. Normaal neusslijmvlies produceert elke dag veel slijm, dat regelmatig wordt doorgeslikt. Samen met het speeksel is dat een paar liter vocht per dag. Als u bewust gaat slikken, kunt u dit als een brokgevoel ervaren.

Spanningen en problemen kunnen zich in verschillende lichamelijke klachten uiten, zoals rugklachten of hoofdpijn of een brokgevoel. Uw huisarts kan helpen uw probleem onder woorden te brengen en schakelt zo nodig een andere hulpverlener in. Logopedie kan soms de klachten bestrijden, door oefeningen te doen waarbij u leert de keel- en halsspieren beter te ontspannen.

Als blijkt dat er geen oorzaak voor het brokgevoel is, verdwijnt de klacht over het algemeen vaak vanzelf. Als het brokgevoel niet verdwijnt of als er klachten bijkomen, vraag dan een nieuw onderzoek aan. Soms heeft een op brokgevoel

lijkende klacht namelijk wel een lichamelijke oorzaak.

Lichamelijke oorzaken

Het brokgevoel kan een bijkomende klacht zijn van een lichamelijke afwijking. De meest voorkomende oorzaken bespreken we hier. Meestal gaat een dergelijke afwijking echter ook gepaard met andere klachten, zoals moeite om vaste voeding te eten, keelpijn, oorpijn of heesheid. Uw Keel-, Neus- en Oor (KNO-) arts probeert dan ook eventuele andere oorzaken op te sporen. Het is meestal niet nodig om alle onderzoeken te ondergaan die hieronder worden beschreven.

Belangrijk is dat met een klein onderzoek de oorzaak wordt gevonden, zodat u zo snel mogelijk uit de onzekerheid bent en de behandeling kan beginnen. Onnodig onderzoek wordt altijd vermeden.

Kwaadaardige afwijking (keelkanker)

Een kwaadaardige aandoening van het slijmvlies van de keel, het strottenhoofd of de slokdarm is gelukkig zeldzaam. De kans hierop is wel sterk verhoogd bij langdurig roken en overmatig gebruik van alcohol. Als het brokgevoel samengaat met stemverandering, moeite met eten, gewichtsverlies en oorpijn is onderzoek door een Keel-, Neus- en Oorarts binnen zes weken na optreden van de klachten noodzakelijk. Een kwaadaardige afwijking wordt bij het eerste onderzoek meestal al opgemerkt.

Neusbijholten-ontsteking

Een ontsteking van de neusbijholten kan door extra ontstoken slijmafscheiding de keel irriteren, zodat een brokgevoel ontstaat. U kunt daarbij soms klachten hebben zoals hoofdpijn, snot, neusverstopping en reukverlies.

Allergie

Allergie voor met name de huisstofmijt, een bestanddeel van huisstof, leidt meestal tot klachten van neusverstopping. Het kan zich ook uiten in de keel, waar het een schraal, jeukend of brokgevoel kan veroorzaken.

Vergrote tongamandel

Helemaal achter op de tong bevindt zich de tongamandel. Deze is meestal niet direct in de keel zichtbaar. Als in het verleden uw keelamandelen zijn verwijderd, komt het een enkele keer voor dat de tongamandel zich vergroot. Dat kan een brokgevoel geven. Dit brokgevoel kan ook ontstaan als de tongamandel chronisch ontstoken is. Bij een ontsteking kunnen ook andere klachten optreden, zoals keelpijn, een vieze smaak en koorts.

Spierspanning van het strottenhoofd

In en rondom het strottenhoofd lopen spiertjes (onder andere die van de stembanden). Bij verkeerd stemgebruik wordt een deel te intensief gebruikt. Dit kan een brokgevoel geven.

Aanlegstoornis van het strottenhoofd

Bij sommige mensen sluiten de stembanden zich soms niet goed. Hierdoor is de stem niet krachtig genoeg, zodat deze gemakkelijk wordt geforceerd. Behalve een brokgevoel zijn andere klachten soms ook een hese stem of een onvoldoende krachtig stemgeluid.

Spierspanning van de slokdarmingang

De slokdarmingang is een kringspier die bij een aantal patiënten een te hoge spanning heeft. Dit kan als een brokgevoel worden ervaren. Schrapen van de keel en kuchen verhoogt juist deze spanning en onderhoudt de klacht. Bij mensen met een middenrifbreuk werkt het klepmechanisme tussen slokdarm en maag onvoldoende. Hierdoor kan maagzuur in de slokdarm omhoog komen. Om de overloop van het maagzuur in het strottenhoofd en de luchtpijp te voorkomen ontstaat een hogere spanning in de kringspier van de slokdarmingang. Dit veroorzaakt het brokgevoel.

Vergrote schildklier

De schildklier ligt pal voor en onder het strottenhoofd. Een vergrote schildklier kan soms zo tegen het strottenhoofd drukken dat dit merkbaar wordt als een brokgevoel. Vaak zijn er ook bijkomende klachten van een te traag of te snel werkende schildklier.

Slijtage van de halswervels

De randen van de halswervels raken op oudere leeftijd aan de voorzijde verdikt. Omdat de slokdarm tegen de voorzijde van de halswervels aanligt, kunnen deze verdikkingen een brokgevoel geven.

Chronische keelontsteking

Hiervan is sprake als het slijmvlies in de keel langdurig wordt geprikkeld door neus- en neusbijholtenproblemen, maagzuur, prikkelende stoffen of droge lucht. Bij bepaalde ziekten, zoals suikerziekte en bloedarmoede, kan het slijmvlies chronisch ontstoken zijn. Hierbij treden klachten op van een gevoelige plek in de luchtpijp, kriebel in de keel, hardnekkig hoesten, branden, neiging tot schrapen en lastig slikken. Roken, alcohol, koffie en sterk prikkelde stoffen (bijvoorbeeld pepermunt, drop en chocolade) houden deze klachten in stand, al lijken ze een tijdelijke verlichting te geven.

Zenkers divertikel

Door een zwakke plek tussen de spieren van de slokdarmingang ontstaat een blindzak waardoor klachten kunnen ontstaan van bemoeilijkt slikken, opgeven van doorgeslikt voedsel, borrelende geluiden aan de hals, slijm in de keel, vermagering, sterk ruikende adem, verslikken en hoesten bij het liggen.

Angina Pectoris

Door onvoldoende doorstroming van de kransslagaderen van het hart ontstaat bij lichamelijke inspanning pijn op de borst en/of pijn uitstralend naar de linkerarm. In zeldzame gevallen ontstaat alleen een brokgevoel.

Onderzoeken

Keelspiegelen

Nadat u de mond zover mogelijk geopend heeft en de tong zover mogelijk heeft uitgestoken, wordt deze door de Keel, Neus- en Oorarts met een gaasje vastgehouden. Een verwarmd spiegelkje wordt vervolgens in de keel gebracht

en via de voorhoofdlamp probeert de KNO-arts uw keel en strottenhoofd te onderzoeken. Blijf tijdens dit onderzoek rustig ademen en probeer een eventuele kokhalsreflex te onderdrukken. U hoeft niet bang te zijn dat u te weinig lucht naar binnen krijgt.

Er is ruimte genoeg om te ademen terwijl het spiegeltje in de keel is. Op verzoek van de KNO-arts zegt u "iiii". Houd dit een aantal tellen aan. Het gaat erom de functie van de stembanden te beoordelen en niet om het geproduceerde stemgeluid. Meestal lukt het zo het strottenklepje, de stembanden en de ingang van de slokdarm goed te bekijken. Als u op verzoek "hè, hè" zegt, kan ook de beweeglijkheid van de stembanden worden onderzocht. Dit onderzoek vindt plaats bij het eerste bezoek aan de Keel- Neus en Oorarts en duurt enkele minuten.

Fiberscopie

Bij sommige mensen is de neiging te kokhalzen tijdens het onderzoek met de keelspiegel zo sterk, dat op een andere wijze moet worden gekeken. Er wordt dan gebruik gemaakt van een kleine fiberscoop (laryngoscoop). Dit is een buigzaam kijkertje van fiberglas in de vorm van een slang met een dikte van zo'n drie millimeter. Uw neus- en keelholte kan eventueel met een spray verdoofd worden. Daarna wordt de fiberscoop via de neus opgeschoven tot voorbij het zachte gehemelte. Op deze wijze kan de keel en het strottenhoofd goed zichtbaar worden gemaakt. Het onderzoek van de slokdarm met behulp van een fiberscoop (oesophagoscoop) is uitgebreider. De keel en slokdarm worden met een vloeistof verdoofd. Hierna wordt een slang van ongeveer negen millimeter dik via de mond in de slokdarm opgeschoven. Dit onderzoek vindt op de polikliniek plaats en duurt dertig minuten (inclusief verdoving).

N.B. Als uw neus- en keelholte is verdoofd, moet u een uur voorzichtig zijn met eten en drinken. Dit om te voorkomen dat u zich verslikt.

Röntgenfoto

Het is niet altijd nodig röntgenfoto's van de hals en slokdarm te maken. Zo nodig kan een foto worden gemaakt van de neusbijholten. In zeldzame gevallen wordt een scan gemaakt van de neusbijholten, keel, hals of schildklier.

Allergieonderzoek

Het meest betrouwbare onderzoek naar allergie vormt de huidtest. Hierbij wordt door een krasje of prikje in de huid een kleine hoeveelheid vloeistof in de huid aangebracht. Twintig minuten na het aanbrengen van een twintigtal verschillende krasjes kan nagegaan worden of er een allergie bestaat. Eventueel kan het laboratorium het bloed op allergie onderzoeken.

Logopedisch onderzoek

Bij intensief stemgebruik kunt u naar de logopedist worden verwezen. Deze is deskundig op het gebied van de stem en kan bij keelklachten veroorzaakt door foutief stemgebruik hulp bieden. Dit is vooral van belang bij beroepen waar men van de stem afhankelijk is. De logopedist verricht onderzoek, geeft adviezen of gaat over tot logopedische behandeling. Hierbij wordt aandacht gegeven aan de lichaamshouding, ademhaling en aan een ontspannen manier van stemgebruik.

Behandeling

Na het onderzoek bespreekt de KNO-arts de oorzaak van de klachten met u en kan een behandelplan worden opgesteld.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, beantwoordt uw behandelend arts deze graag.

Telefoonnummers

Polikliniek KNO Rijnstate Arnhem:	088-005 7780
Polikliniek KNO Rijnstate Velp:	088-005 5226
Polikliniek KNO Rijnstate Ziekenhuis Zevenaar:	088-005 9530

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate

Postbus 9555
6800 TA Arnhem
T 088 - 005 8888
E info@rijnstate.nl
www.rijnstate.nl

Ziekenhuislocaties

Arnhem
Zevenaar
Velp
Dieren
Arnhem-Zuid